

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๐๓๐๔/ ๖๕๓

ว.ค. ๙๓
วันที่ ๒๙ ธ.ค. ๖๙
เวลา ๑๕.๑๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รหัสเรื่อง : ส19576

รับที่ : ๖5141/59

วันที่ : 29 มี.ค. 59 เวลา: 15:07

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. ผลการดำเนินการตาม Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

๓. แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)

ด้วยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่อง แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) และ (๑๒) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับกับการบริหารราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมา

๑.๑.๑ ในการประชุมคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๗ ได้มีมติเห็นชอบกับ Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดระบบบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ. ....

๑.๑.๒ นายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ได้ลงนามในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดระบบบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๗ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๑ ในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ได้มีมติรับทราบความคืบหน้าการดำเนินโครงการก่อสร้างสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และมอบหมายให้

(๑) กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลัก รับผิดชอบเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยในภาพรวมของประเทศ โดยให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นหน่วยงานสนับสนุนในการดำเนินการ และให้พิจารณาแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการดังกล่าวด้วย

(๒) ให้กระทรวงมหาดไทยร่วมกับกระทรวงพลังงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดหาเตาเผาขยะให้แก่ชุมชนหรือท้องถิ่น ต่อไปด้วย

๑.๒.๒ ในการประชุม...

๑.๒.๒ ในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘ มีมติรับทราบ แนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ ตามแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ และมอบหมายให้

(๑) กระทรวงมหาดไทยประสานสัมพันธ์และสร้างการรับรู้เกี่ยวกับแนวทาง วิธีการ ในการกำจัดขยะมูลฝอยให้ประชาชนได้รับทราบ และสร้างความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ที่มีการสร้าง ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย เพื่อให้สามารถบริหารจัดการปัญหาขยะในพื้นที่ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) ร่วมกับ กระทรวงการคลัง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพลังงาน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานปรมาณ สำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการขยะของประเทศในภาพรวมทั้งระบบ ซึ่งรวมถึงการกำหนดให้ มีกลไกเพื่อบูรณาการการแก้ปัญหาขยะในภาพรวมให้เป็นเอกภาพ และการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับความเห็นของกระทรวงสาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ไปประกอบการพิจารณาด้วย แล้วนำเสนอ คณะรัฐมนตรีต่อไป

๑.๓ การดำเนินงานที่ผ่านมา

๑.๓.๑ การขับเคลื่อนการดำเนินการตาม Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและ ของเสียอันตราย มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) จังหวัดได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัด โดยมี ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน มีอำนาจหน้าที่ในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้เป็นไปตาม Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย จัดทำแผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัด ระยะ ๕ ปี และเสนอกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และอำนวยการ กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัด

(๒) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้จัดทำและเผยแพร่หลักเกณฑ์ วิชาการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายเพื่อสนับสนุนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประกอบการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย อาทิ หลักเกณฑ์ ในการคัดเลือกพื้นที่ การออกแบบก่อสร้าง และการจัดการสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชน โดยการฝังกลบ อย่างถูกหลักสุขาภิบาล หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกพื้นที่ การออกแบบก่อสร้าง และการจัดการสถานที่กำจัด ขยะมูลฝอยชุมชน โดยการหมักปุ๋ย หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกพื้นที่ การออกแบบก่อสร้าง และการจัดการสถานที่ กำจัดขยะมูลฝอยชุมชน โดยเตาเผา

(๓) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการ ด้านจัดการขยะมูลฝอยภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๑๑ โครงการ วงเงิน ๖๓๗ ล้านบาท

(๔) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับการจัดสรร งบประมาณภายใต้งบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๙ เรื่อง การบริหารจัดการ ขยะและสิ่งแวดล้อม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย รวมทั้งสิ้น ๓,๑๒๒.๘๓ ล้านบาท ประกอบด้วยงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับ จังหวัด จำนวน ๒,๖๔๘.๓๗ ล้านบาท และงบประมาณของหน่วยงานส่วนกลาง จำนวน ๔๗๔.๔๖ ล้านบาท

๑.๓.๒ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔) ตามที่กำหนดใน Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย โดยมีกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ โดยมีองค์ประกอบของคณะกรรมการฯ ประกอบด้วย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๑๒ หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำนักงานงบประมาณ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย สมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกรมควบคุมมลพิษ เพื่อกำหนดแนวทางและกรอบการดำเนินการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พิจารณาร่างแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ

(๒) ยกร่างแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔) โดยบูรณาการแผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัด ทั้ง ๗๗ จังหวัด (รวมกรุงเทพมหานคร) เพื่อให้มีแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ในภาพรวมของประเทศที่มีประสิทธิภาพโดยทุกจังหวัดมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และได้นำเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ ในการประชุม เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๘

(๓) แจ้งเวียนร่างแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔) ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพลังงาน กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานงบประมาณ พิจารณาให้ความเห็นเมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๘

(๔) จัดรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔) จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ภาคเอกชน และภาคประชาชน เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๘ ณ โรงแรมรามา การ์เดนส์ กรุงเทพมหานคร

(๕) คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเห็นชอบต่อร่างแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔) เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

๑.๓.๓ ในคราวการประชุม คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ มีมติ

(๑) รับทราบผลการดำเนินงานตาม Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

(๒) เห็นชอบกับร่างแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔) ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษเสนอ

(๓) มอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ นำร่างแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔) เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อผลักดันในเชิงนโยบายระดับชาติไปสู่การปฏิบัติ และมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย

กำกับดูแลให้...

กำกับดูแลให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำแผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัด ให้สอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔) และจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด เพื่อขอตั้งงบประมาณรายปีในการจัดการขยะมูลฝอย ต่อไป

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดระบบบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๔ กำหนดว่า “เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยในทุกพื้นที่เป็นไปอย่างมีระบบ รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เมื่อคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบแล้ว ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแจ้งหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนแม่บทตามระยะเวลาที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำหนด”

๒.๒ แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔) จัดทำขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจัดระบบบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๗ เพื่อใช้เป็นกรอบนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในภาพรวมของประเทศที่มีประสิทธิภาพ และบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

๓. ความเร่งด่วน

เพื่อให้มีกรอบนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในภาพรวมของประเทศ สำหรับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาโดยด่วนต่อไป

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริง และกฎหมาย

๔.๑ ผลการดำเนินงานตาม Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๔.๑.๑ ขยะมูลฝอยตกค้างในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยทั่วประเทศทั้งหมด ๓๐.๕ ล้านตัน ได้รับการจัดการแล้ว ๒๐ ล้านตัน หรือ ร้อยละ ๖๖ โดยขนย้ายไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการในพื้นที่เดิมหรือพื้นที่อื่น สนับสนุนให้เอกชนแปรรูปเป็นเชื้อเพลิง/พลังงานไฟฟ้า นำส่งเป็นวัตถุดิบให้โรงงานปูนซีเมนต์ หรือส่งไปเตาเผา

๔.๑.๒ การสร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เหมาะสม

(๑) กระทรวงมหาดไทย ร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินกิจกรรม ๑ จังหวัด ๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสม ในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๘๘ แห่ง

(๒) จังหวัดมีการกำหนดพื้นที่ตั้งสถานที่รวบรวมของเสียอันตราย จำนวน ๘๓ แห่งทั่วประเทศ โดยมีการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายชุมชน ส่งไปยังสถานที่รวบรวมของเสียอันตรายแล้ว ๔๒ แห่ง ในพื้นที่ ๓๙ จังหวัด สามารถส่งไปกำจัดยังสถานที่กำจัดของเสียอันตราย ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการของเอกชนแล้ว ๑๗๔ ตัน

(๓) ส่งเสริม...

(๓) ส่งเสริมการบริหารจัดการในรูปแบบศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม (cluster) ในแต่ละจังหวัด โดยปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ มีโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๑๑๕ โครงการ วงเงินรวม ๒,๖๔๘.๓๗ ล้านบาท คาดว่าจะสามารถจัดการขยะมูลฝอยได้เพิ่มขึ้นประมาณ ๒.๑๘ ล้านตัน

(๔) ส่งเสริมเอกชนให้มีส่วนร่วมในการลงทุนก่อสร้าง และเดินระบบการแปรรูปขยะมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงาน โดยเปิดดำเนินการแล้ว ๒ แห่ง คือ เทศบาลนครภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต และเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และอยู่ระหว่างการก่อสร้าง จำนวน ๔ แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เทศบาลตำบลแม่ขี้ จังหวัดพัทลุง และองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองคาย

๔.๑.๓ การวางระเบียบมาตรการการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

(๑) คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบร่างกฎหมาย กฎระเบียบ และแผนการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย อาทิ

(๑.๑) ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะการจัดการมูลฝอยทั่วไป พ.ศ. .... และร่างกฎกระทรวงว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. .... ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๘

(๑.๒) ร่างพระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. .... เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘

(๑.๓) แผนการจัดการกากอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๘

(๑.๔) ร่างพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๙

(๒) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๘

(๓) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๔/๒๕๕๙ เรื่อง การยกเว้นการใช้บังคับกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวม สำหรับการประกอบกิจการบางประเภท มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

(๔) ประกาศคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ๒ ฉบับ ได้แก่ หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณมูลค่าของโครงการการลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๘ และหลักเกณฑ์และวิธีการให้เอกชนร่วมลงทุนในโครงการที่มีวงเงินมูลค่าต่ำกว่าที่กำหนดในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ พ.ศ. ๒๕๕๘

๔.๑.๔ การสร้างวินัยของคนในการจัดการขยะมูลฝอย

(๑) กระทรวงมหาดไทย ร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินโครงการ “เมืองสะอาด คนในชาติมีสุข” เพื่อสร้างชุมชนต้นแบบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบ การคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางจนถึงการกำจัด

(๒) รมรณรงค์การใช้ถุงพลาสติกในทุกวันที่ ๑๕ และ ๓๐ ของเดือน ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐกิจ ๑๖ หน่วยงาน ซึ่งสามารถลดการใช้ถุงพลาสติกได้แล้ว ๓๖ ล้านใบ (ข้อมูล ณ มกราคม ๒๕๕๙)

(๓) กำหนดให้

(๓) กำหนดให้มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรู้โดยส่งเสริมให้มีกิจกรรมการสร้างจิตสำนึกสร้างวินัยในสถานศึกษา อาทิ โรงเรียนเครือข่ายสิ่งแวดล้อมศึกษา จำนวน ๑๔๐ โรงเรียน โรงเรียนปลอดขยะ zero waste school จำนวน ๑,๐๓๒ โรงเรียน และสนับสนุนให้เป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชน โรงเรียนต้นแบบปลอดขยะ zero waste จำนวน ๑๒ แห่งทั่วประเทศ

๔.๒ แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔)
รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๔.๒.๑ กรอบแนวคิด

(๑) ลดการเกิดขยะมูลฝอยหรือของเสียอันตรายที่แหล่งกำเนิด การนำของเสียกลับมาใช้ซ้ำและใช้ประโยชน์ใหม่ ณ แหล่งกำเนิดตามหลักการ ๓Rs (Reduce, Reuse, Recycle) ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนการผลิตของภาคการผลิต รวมทั้งลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอย เพื่อให้เกิดการจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืนต่อไป

(๒) ส่งเสริมการกำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายแบบศูนย์รวม โดยใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสาน และการแปรรูปผลิตพลังงานอย่างเหมาะสม

(๓) ความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

๔.๒.๒ เป้าหมายของแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔)
มีดังนี้

(๑) ขยะมูลฝอยชุมชน ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ภายในปี ๒๕๖๔

(๒) ขยะมูลฝอยตกค้าง ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ร้อยละ ๑๐๐ ของปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างของปี ๒๕๕๘ ภายในปี ๒๕๖๒

(๓) ของเสียอันตรายชุมชน ได้รับการรวบรวม และส่งไปกำจัดถูกต้องตามหลักวิชาการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของปริมาณของเสียอันตรายชุมชนที่เกิดขึ้น ภายในปี ๒๕๖๔

(๔) มูลฝอยติดเชื้อ ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ร้อยละ ๑๐๐ ของปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดขึ้น ภายในปี ๒๕๖๓

(๕) กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย เข้าสู่ระบบการจัดการที่ถูกต้อง ร้อยละ ๑๐๐ ของปริมาณกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายที่เกิดขึ้น ภายในปี ๒๕๖๓

(๖) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการคัดแยกขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนที่ต้นทาง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ ภายในปี ๒๕๖๔

๔.๒.๓ มาตรการการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ประกอบด้วย ๓ มาตรการ ดังนี้

(๑) มาตรการลดการเกิดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่แหล่งกำเนิด โดยสนับสนุนและขยายผลให้มีการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่บ้านเรือน สถานศึกษา สถานประกอบการ รวมทั้งสถานบริการต่าง ๆ ทั้งในชุมชนและสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกและนำขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ให้มากที่สุด สนับสนุนการเลือกใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เลือกใช้วัสดุที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

ลดของเสีย...

ลดของเสียในขั้นตอนการผลิต เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีอายุการใช้งานนานขึ้น สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำได้หลายครั้ง เพื่อให้เกิดการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน (Sustainable consumption and production)

(๒) มาตรการเพิ่มศักยภาพการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจังหวัด ดำเนินการเก็บรวบรวม ขนส่ง และกำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบของตนเองได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ แนวทางการดำเนินงานสรุปได้ ดังนี้

(๒.๑) การเพิ่มศักยภาพการจัดเก็บ และขนส่งขยะมูลฝอย โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการพัฒนาระบบและดำเนินการรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนแบบแยกประเภท โดยเฉพาะในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสม และเพียงพอต่อปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท และการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการเก็บขนขยะมูลฝอย สนับสนุนให้มีการจัดระบบผู้คัดแยกขยะมูลฝอยรายย่อย ร้านค้าของเก่าและเครือข่ายกิจกรรมรีไซเคิลชุมชน จัดให้มีระบบการเรียกคืนซากผลิตภัณฑ์เมื่อหมดอายุการใช้งานตามหลักการขยายความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต เป็นต้น

(๒.๒) การเพิ่มศักยภาพการกำจัดและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย และของเสียอันตราย ซึ่งประกอบด้วย การกำจัดขยะมูลฝอยตกค้าง สร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอย ได้แก่ จัดให้มีศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม (Cluster) กำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสานที่ลดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม เช่น ระบบคัดแยก ระบบหมักปุ๋ย เตาเผา การฝังกลบ ส่วนการนำขยะมูลฝอยมาแปรรูปเป็นพลังงาน เช่น การผลิตไฟฟ้า การผลิตก๊าซชีวภาพ (Biogas) เป็นต้น ถือเป็นผลพลอยได้และเป็นแรงจูงใจให้เอกชนเข้าร่วมลงทุน จัดให้มีสถานที่รวบรวมและจัดการของเสียอันตรายชุมชน การจัดการกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย และศูนย์กำจัดมูลฝอยติดเชื้ออย่างเพียงพอ รวมทั้งจัดระบบกำจัดขยะมูลฝอยสำหรับพื้นที่เฉพาะ เช่น พื้นที่ท่องเที่ยว พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เป็นต้น

(๒.๓) พัฒนากฎหมาย แผน มาตรฐาน มาตรการ และเกณฑ์ปฏิบัติ เพื่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเสียอันตรายชุมชน กากของเสียอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย และมูลฝอยติดเชื้อ โดยพัฒนากฎหมายใหม่ เช่น ร่างพระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. .... เป็นต้น การปรับปรุง ออกกฎระเบียบตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้น รวมถึงเข้มงวดการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ

(๓) มาตรการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย โดยสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนตั้งแต่ระดับเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ตั้งแต่การลดการเกิดขยะมูลฝอยจากบ้านเรือน สถานศึกษา สถานประกอบการ รวมทั้งสถานบริการต่าง ๆ การคัดแยกขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจนถึงการกำจัดขั้นสุดท้าย พัฒน่องค์ความรู้ รูปแบบเทคโนโลยี การบำบัด/กำจัดขยะมูลฝอย ของเสียอันตราย รวมถึงวัสดุทดแทนวัสดุที่ใช้เป็นบรรจุภัณฑ์กำจัดยาก พัฒนาและเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลเพื่อการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างแรงจูงใจในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายโดยใช้กลไกทางเศรษฐศาสตร์ และกลไกทางสังคม

๔.๒.๔ การจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่

การจัดลำดับความสำคัญของกลุ่มพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม (Cluster) โดยพิจารณาจากปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ความรุนแรงของสภาพปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเดิม ศักยภาพ

ความพร้อมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลัก เมืององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียงส่งขยะมูลฝอยเข้ามาจัดรวม การยอมรับของประชาชนในพื้นที่ เป็นพื้นที่เขตควบคุมมลพิษ เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวที่ถูกกำหนดในยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๐ ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ตามประกาศคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งมีรูปแบบเป็นกลุ่มพื้นที่ ประกอบด้วย

(๑) กลุ่มพื้นที่ขนาดใหญ่ (Model L) รองรับปริมาณขยะมูลฝอยรวมกัน มากกว่า ๓๐๐ ตัน/วัน/กลุ่มพื้นที่ และรัศมีการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยไม่เกิน ๕๐ กิโลเมตร

(๒) กลุ่มพื้นที่ขนาดกลาง (Model M) รองรับปริมาณขยะมูลฝอยรวมกัน อยู่ระหว่าง ๕๐ - ๓๐๐ ตัน/วัน/กลุ่มพื้นที่ และรัศมีการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยไม่เกิน ๕๐ กิโลเมตร

(๓) กลุ่มพื้นที่ขนาดเล็ก (Model S) รองรับปริมาณขยะมูลฝอยรวมกัน น้อยกว่า ๕๐ ตัน /วัน/กลุ่มพื้นที่ และรัศมีการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยไม่เกิน ๓๐ กิโลเมตร

(๔) สถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย (Transfer Station) เพื่อรวบรวมขยะมูลฝอยรอการขนส่งไปยังศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่อยู่ห่างไกลจากศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม เกินกว่า ๓๐ กิโลเมตร

(๕) พื้นที่ที่จัดการขยะมูลฝอยของตนเอง (Stand Alone) เป็นพื้นที่ห่างไกล อาทิ พื้นที่เกาะ พื้นที่สูง พื้นที่หุบเขา ไม่สามารถส่งขยะมูลฝอยไปกำจัดยังศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม จำเป็นต้องจัดการและกำจัดขยะมูลฝอยแยกเฉพาะในพื้นที่ตนเอง

ซึ่งจากการประเมินเบื้องต้น มีกลุ่มพื้นที่ที่มีลำดับความสำคัญ จำนวน ๓๔๙ กลุ่มพื้นที่ สามารถจัดการขยะมูลฝอยได้ประมาณ ๔๒,๐๕๑ ตัน/วัน

๔.๒.๕ หน่วยงานดำเนินการ

(๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในระดับพื้นที่ ได้แก่ จังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร

(๒) หน่วยงานส่วนกลาง โดยมีหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานประกอบด้วย

(๑.๑) หน่วยงานหลัก ๔ กระทรวง ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๑.๒) หน่วยงานสนับสนุน ๘ กระทรวง ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงพลังงาน กระทรวงการคลัง กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานกฤษฎามนตรี และกระทรวงกลาโหม

(๑.๓) ภาคเอกชนและผู้ประกอบการ

(๑.๔) ภาคประชาชน องค์กรชุมชน หรือประชาสังคม

๔.๒.๖ การขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ

(๑) กลไกการขับเคลื่อน

(๑.๑) สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ และบูรณาการความร่วมมือการทำงานของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

(๑.๒) ใช้เครื่องมือและกลไกที่เป็นรูปธรรม เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ได้แก่ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การขับเคลื่อนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กฎหมาย เศรษฐศาสตร์ การกำกับดูแล การกำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติ (Code of Practice) ในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และระบบงบประมาณ

(๒) การติดตาม...

(๒) การติดตามประเมินผล

การติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดย

(๒.๑) คณะกรรมการกำกับและขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและแผนงานภายใต้แผนแม่บทฯ ในภาพรวมของประเทศ และรายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานต่อคณะรัฐมนตรี

(๒.๒) คณะกรรมการกำกับและขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัด ติดตามประเมินผลการดำเนินงานจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของจังหวัด และรายงานผลต่อคณะกรรมการกำกับและขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๕.๑ รับทราบผลการดำเนินงานตาม Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

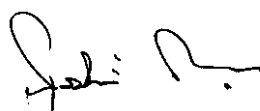
๕.๒ เห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔)

๕.๓ มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย กำกับดูแลให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัด ให้สอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔) และจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด เพื่อขอตั้งงบประมาณรายปีในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(สุศักดิ์ กาญจนรัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมควบคุมมลพิษ

สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย

โทร. ๐ ๒๒๙๘ ๒๔๐๘

โทรสาร ๐ ๒๒๙๘ ๕๓๙๓